

OAMENII DE LA METROU - A DOUA ARMATĂ A ȚĂRII

În cinstea zilei naționale, oamenii de la metrou anunțau că Magistrala III Gara de Nord - Piața Victoriei - Dristor va fi dată în folosință înainte de termenul prevăzut

Dacă planurile inginerului român Dumitru Leonida ar fi fost puse în practică la timpul respectiv, Bucureștiul s-ar fi putut lăuda că are metrou de pe la 1900. Din păcate, construcția lui a fost pusă în practică de-abia 70 de ani mai târziu de autoritățile care au văzut în el singura șansă de a salva orașul de la sufocare. În 1989, metroul era o garanție morală pentru putericii zilei că ceva merge totuși în România. Peste 700.000 de oameni ai muncii circulau din și înspre fabrici.

O călătorie cu metroul costa doar un leu, trenurile seoseau în stație chiar și la 90 de secunde distanță, iar securiții umblau ciopor printre mecanici și călători, este doar o caracterizare scurtă a ceea ce își amintesc lucrătorii de la metrou despre acea perioadă.

Cei care nu știau încă de existența trenului subteran îl descopereau poate cu mirarea de a călători decent într-o perioadă când cea mai bună alternativă o reprezenta transportul de suprafață, care însemna de obicei parcurgerea drumului de la serviciu acasă sau între oricare două puncte

din București pe scara unui autobuz sau tramvai, umplut până la refuz, cu ușile larg deschise și circulând în aceste condiții cu 60 km/oră prin oraș.

Iar posibilitatea de a călători în confortul mașinilor personale la locul de muncă nu exista. În 1989 erau înmatriculate în București în jur de 130.000 de mașini la aproape 2 milioane de locuitori. Se vede astfel de ce metroul era o construcție strategică nu numai pentru regimul politic, care l-a folosit într-adevăr ca motiv de propagandă a progresului socialist, dar și pentru supraviețuirea orașului ca entitate urbanistică.

Dacă în anii '60 era văzut de specialiști și politici deopotrivă ca un moft, considerându-se că ar fi justificată construirea lui doar pentru un oraș cu o populație mai mare de două milioane de locuitori, în 1970, o dată cu dezvoltarea orașului peste ritmul natural de creștere și odată confrunțați cu problemele aferente care veneau din această chestiune, „moftul” devenea un lucru indispensabil.

Comisia care a studiat alternativele de transport în București a decis că

singura soluție o reprezintă construcția metroului. Iar principiul pe care a fost construită rețeaua subterană a fost impusă de Nicolae Ceaușescu încă din fașă, când a cerut explicit proiectanților să lege cartierele muncitorești de marile platforme industriale muncitorești ale Bucureștiului. Pentru marii coloși industriali din urbe precum 23 August, Republica, Pipera, IMGB sau platforma Progresul, care generau fiecare între 10.000 și 50.000 de muncitori, au fost studiate și au fost întocmite fluxuri de circulație a muncitorilor. S-a procedat asemănător și pentru marile cartiere de locuințe deja construite sau care erau pe planșa de proiectare și care aveau capacități cuprinse undeva între 90.000 de locuitori (Armata Poporului) și 200.000 de locuitori (Titin).

Construcția a demarat în forță în 1977. Primele șase stații de metrou au fost cele de pe tronsonul Semănătoarea - Timpuiri Noi. În condiții de muncă dificile, comparativ cu ceea ce făceau occidentalii în același domeniu, românii săpau aproximativ un

metru de tunel pe zi. În decembrie 1989, cu doar câteva zile înainte de Revoluție, erau dați în primire ultimii 7,8 km care făceau legătura între Gara de Nord și Dristor 2 și completau cei 60 km de cale ferată dublă subterană dați în folosință până atunci. Lucru imposibil de realizat cu mijloacele tehnologice și în perioada de timp 1977-1989, au spus fără excepție cei care au vizitat după Revoluție metroul din România.

Un lucru care ridică mirare în prezent este ambiția factorilor politici de atunci de a-l construi fără nici un fel de asistență străină. În cazul celorlalte stații de metrou și al trenurilor care circulau prin țările est-europene, acum 20 de ani, putea fi simțită influența aerului sovietic adusă de celebrul metrou moscovit. Dar la fel de adevărat, spune directorul Ionescu, este că inginerii care răspundeau de proiectarea metroului au venit la proiect cu tot felul de idei și soluții, „împrumutate” de afară, pe unde văzuseră câte ceva interesant.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

7 august (Luni)
Soarele a răsărit la 6:09, a apus la 20:33
Luna a răsărit la 12:04, a apus la 22:39
Sărbătoare creștină: Sfântul Mucenic Narcis, Patriarhul Ierusalimului

S-a întâmplat la 7 august 1989

● Detasamentele „rezistenței intransigente” afgane compuse din elemente antiguvernamentale au continuat bombardamentele asupra capitalei Afganistanului, lansând 40 de rachete „sol-sol” și numeroase proiectile de artilerie. Au fost ucisii sau răniți numeroși civili.
Ramona VINTILĂ

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Proba eliminatorie la înscriere - 1 km alergare în reiați și cămașă

Ladislau Buda, zis Laci, din Oradea terminase în iulie liceul și avea în plan să-și continue studiile, doar că nu i-a ieșit din prima, ratând examenul din vară, când erau 12 înși pe un loc. L-a trecut în toamnă, când au fost, tot pe un loc, 14.

„Nu am intrat vara la Construcții în Timișoara, că erau 12 pe un loc, așa că urma să plec în armată. Cum voiam să intru la facultate, dar și ca să scap de armată, investigam unde au rămas locuri mai multe pe toamnă. În Timișoara (orasul care mi-a plăcut), la

Mecanică Agricolă rămăseseră 9 locuri, la Craiova la Energetică parcă 42 și la Ploiești 144. Mă gândeam la Craiova, că doar nu era să dau la Ploiești. Acolo era Petrol și Gaze. Aveam și noi în liceu o clasă cu specializarea „petrol și gaze”, dar părea un fel de clasă specială. Așa că, din start, Petrol și Gaze era exclus. La începutul lunii septembrie am fost chemat la recrutare ca să mă repartizez la o unitate. M-au chemat la 6:00 dimineață și abia la 3:00 după-amiază m-a chemat ofițerul în birou. Mi s-a spus că trebuie să mă prezint

parcă în jur de 18 septembrie la Mihail Kogălniceanu. Inițial m-am bucurat tare, că și în Bihor este o asemenea localitate, dar mi-a spus ofițerul: «Nu, nu cel de aici, ci din Constanța». La Infanterie. Și atunci am spus ofițerului: «Acolo să mergeți Dumneavoastră!» (fratele meu a făcut armata la Canal, plecat de la aceeași unitate...). Ei, am luat repartiziția, am plecat acasă, l-am sunat pe prietenul meu Zoli și i-am spus: «Trebuie să mergem la sigur!»

(Continuare în pag. a II-a)

Raport către Comandantul suprem al Armatei

În scopul reducerii pericolului declanșării unui război în Europa, liderii politici ai SUA și Uniunii Sovietice - Ronald Reagan, respectiv Mihail Gorbaciov - au hotărât în anul 1987 să se înceapă negocierii pentru reducerea substanțială a cantităților de tehnică de luptă convențională aflate în dotarea statelor NATO și a celor membre ale Organizației Tratatului de la Varșovia (OTV). De asemenea, Gorbaciov a fost de acord să renunțe la rachetele cu rază medie

de acțiune SS-20, dotate cu focoase nucleare, staționate în principal în RDG. În schimb, Reagan a adoptat măsuri de distrugere a rachetelor cu rază medie de acțiune „Pershing 2” aflate RFG și a rachetelor de croazieră „Tomahawk” - instalate, la începutul anilor '80 în Italia, Marea Britanie, Belgia, Olanda și RFG.

Nicolae Ceaușescu a luat la cunoștință despre intențiile liderilor celor două superputeri și în luna mai 1988 a aprobat ca ministrul Apărării

Naționale să informeze Comandamentul Forțelor Armate Unite în legătură cu cantitățile de tehnică de luptă deținute de armata română și categoriile de forțe armate și principalele tipuri de armament care urmează să facă obiectul schimbului de date între statele participante la Tratatul de la Varșovia și țările din NATO.

La începutul lunii martie 1989, Nicolae Ceaușescu a aprobat mandatul delegației române care a participat

la Viena, la negocierile privind dezarmarea convențională a celor două blocuri politico-militare din Europa - NATO și OTV. Apoi, Ioan Totu, ministrul Afacerilor Externe, l-a informat permanent pe liderul PCR în legătură cu stadiul tratativelor din capitala Austriei. Înainte de finalizarea runde de negocierii (13 iulie 1989), Totu i-a întocmit un raport de activitate al delegației române la Viena.

(Continuare în pag. a IV-a)

Ajuns la finalul misiunii, luni, 7 august, Safa Saleh Mahdi Al Falaki, ambasadorul Iraq-ului la București, a oferit o recepție. Supertraulerul „Pietrosul”, cel mai nou vad de pescuit oceanic intrat în dotarea flotei comerciale, naviga spre Oceanul Atlantic. Cooperativa Agricolă de Producție Costinești anunță că zilnic trimite în magazinele județului 10 tone de legume și fructe. Sub cupola generoasă a Festivalului Național „Cântarea României” debutau „Zilele cărții social-politice”. La Fabrica de Confecții nr. 1 din Ulan Bator, angajații ai ambasadei României au povestit lucrătorilor despre semnificația zilei de 23 August. Întreprinderea de Reclama și Publicitate Recoop anunța lansarea pe piață a unui nou joc pentru copii.

Supertraulerul „Pietrosul” pleca în prima sa cursă

În preajma Zilei Marinei, supertraulerul „Pietrosul” pleca în prima sa cursă din portul Tulcea.

(Continuare în pag. a II-a)

Avocați în malaxorul justiției socialiste

Astăzi sunt considerați o verigă extrem de importantă, fără de care înfăptuirea actului de justiție ar fi ilegală. Dar și imposibilă. De asemenea, sunt văzuți ca ultimul scut care îi mai poate apăra pe justițiabili de excesele de autoritate sau de incompetența procurorilor și a judecătorilor. Ei sunt avocații. Acum, majoritatea lor sunt foarte bogați și, adeseori, se dovedesc a fi oameni cu o mare putere de influență în societatea contemporană. Cum erau ei văzuți în timpul regimului comunist? Câtă putere aveau în fața legii? Probabil că tot atât de multă câtă considerația arăta justiția comunistă față de respectarea drepturilor omului.

Intellectual de mare profunzime, stăpân peste o cultură atât de vastă, încât contemporanii săi îl comparau cu Iorga, avocatul Petre Pandrea poate fi privit ca unul dintre cele mai dramatice exemple ale modului în care poate să evolueze statutul social al acestei meserii de elită. Privit prin prisma meseriei sale, avocatul a fost și a rămas un personaj public care, poate că mai mult decât noi ceilalți,

este și el un „om sub vremuri”. Vremuri care, de cele mai multe ori, sunt oprimate dur de puterea politică, indiferent cum s-ar numi aceasta. Către sfârșitul unei vieți în care a petrecut ani lungi prin pușcării, lui Pandrea nu i-a mai rămas nimic altceva de făcut decât să recunoască amar în „Jurnalul mandarinului valah”: „Pe timpul burzheziei am apărut comuniști și am făcut pușcărie. Pe timpul comunistilor am apărut burzhezi și am făcut pușcărie. Doar unuia ca mine i se putea întâmpla așa ceva.”

Pentru a lămuri o parte din aspectele privitoare la una dintre cele mai importante componente ale sistemului juridic, am apelat la opinia și amintirile distinsului avocat Lucian Bolcaș. Care acum, după două decenii de la prăbușirea regimului comunist, atrage atenția asupra valabilității și rigurozității a ceea ce, acum, numim izvoarele directe ale „istoriei orale”. „Este ciudat cum este distorsionată semnificația faptelor în istoria contemporană. Nu este vorba doar de subiectivismul fiecărei relatări, cât, mai mult, de viziunea fiecăruia din-

tre cei care redau evenimentele nu așa cum s-au întâmplat, ci așa cum au dorit ei să se întâmple, încercându-le astfel cu o semnificație proprie”. Acum, când multă lume își dă cu părerea despre actul de justiție, este cu atât mai important să știm cum erau delimitate granițele sale acum douăzeci de ani. În acest sens, avocatul Bolcaș definește limitele sistemului. „În primul rând este vorba despre legislația pe care trebuiau să o practice avocații. În ceea ce privește legislația civilă, încă era în funcție Codul Civil din 1865, cu niște modificări practice neesențiale. Fapt care a permis o practică onestă și valoroasă. Cu totul altfel stau lucrurile în privința legislației penale. Rămăs în vigoare până în 1969, Codul Penal din vremea lui Carol al II-lea a suferit totuși multe modificări. Într-o primă perioadă au apărut infracțiunile de natură politică, pentru fapte îndreptate împotriva noii orânduri. Iar aici erau incluse chiar și întâmplări care nu aveau o semnificație juridică reală.”

(Continuare în pag. a II-a)

DIN BANCOTECA „EPOCI DE AUR”

„BANCUL ȚSTA NU L-AM SCOS EU!”

Ne aflăm, așadar, în anul 1989, anul Congresului al XIV-lea al partidului. Oamenii muncii de la orașe și sate, tineri și vârstnici, români, maghiari, germani și de alte naționalități, acționează fără preget, într-o strânsă, indestructibilă unitate de gând și faptă, pentru a întâmpina Forumul Comunist al țării cu noi și tot mai importante succese. Numai că organele în drept informează că pe diverse canale circulă niște bancuri tendențioase prin care se încearcă slăbirea încrederii ne-strămutate în politica științifică, profund umanistă și consecvent revoluționară a partidului și statului nostru. Cum era de așteptat, „organele” se mobilizează și, în scurt timp, autorul și principalul răspândac, este identificat: unul Gogu Popescu din București, strada... numărul... bloc... etaj... apartament... În miez de noapte, la ușa lui Gogu

Popescu sună doi băieți îmbrăcați regulamentar care îi cer să își facă valiza și să îi urmeze. După asta, îl urcă direct într-un avion cu destinația Franța, Anglia, RFG și, în final SUA. Popescu al nostru nu știe ce să mai creadă.

Reîntors acasă după un voiaj de o lună și ceva, este condus direct în biroului „celui mai iubit fiu al partidului și poporului”. Acesta, pe un ton jovial și cu ochii numai zâmbet îl primește imediat și îl întreabă cum a călătorit și cum i-a plăcut călătoria? Popescu nu își poate ascunde surprinderea:

- Tovarășe Ceaușescu, nici nu știu ce să vă spun. Păi, eu, după toate bancurile pe care le-am scos mă așteptam să mă trimiteti direct la zdup. Și când acolo?..

- Tovarășe Popescu, imi pare rău - îi răspunde secretarul general al partidului. Noi nu mai suntem într-un

stat polițienesc, ci într-un stat al democrației muncitorești, revoluționare. Noi vrem să îi convingem pe oameni, nu să îi persecutăm. Tocmai de asta te-am și trimis în călătorie. Ca să vezi și să te convingi. Ia spune, și-a plăcut ce ai văzut?

- Ce să vă mai spun, tovarășe Ceaușescu?! Sigur că mi-a plăcut.

- Păi vezi, tovarășe Popescu? Tocmai de asta ne-am gândit ca acum, după ce am strâns curea pentru ca să plătim datoria externă a României, să ajungem din urmă capitalismul și chiar să îl depășim. Ia spune, ce zici de ideea asta?

Popescu stă câteva minute pe gânduri, apoi izbucnește în hohote de râs.

- Tovarășe Ceaușescu, să fiu al naibii dacă vă mint. E cel mai bun banc politic pe care l-am auzit în ultimii ani. Din păcate, bancul ăsta nu l-am scos eu!

Șerban CIONOFF

JURNALE PERSONALE

7 AUGUST

Suntem și ne lăsăm subjugăți de materialitatea de primă instanță a existenței noastre. Această prevalență a materialității ne se inoculează odată cu laptele matern, ni se înculcă în școală, în familie, în societate (ca mentalitate inconștientă). Fără să vrem, în felul nostru cotidian de a fi, de a simți, de a gândi, suntem implacabil împovărați de automatisme materialiste; în opțiunile noastre de zi cu zi suntem mereu tentați să inclinăm balanța spre valorile materiale.

Desigur, bunii noștri îndrumători spirituali - între anii 1940-1950 și după ieșirea lor din închisori, cei care au supraviețuit - venerabilii preoți ca Aurel Lelutiu, Alexandru Todea, Iosif Pop, Arțin Popa, Vasile Chindriș, episcopii Ioan Suciu și Iuliu Hossu ne-au vorbit despre spirit și valoarea lui absolută. Dar experiența nemijlocită a acestuia nu au putut să ne-o transmită, Biserica noastră nepRACTICAND tehnici speciale pentru atingerea lui. Aceasta e lăsată pe seama tatonărilor, căutărilor, eforturilor și descoperirilor individuale.

Așadar, marcată fiind de acel climă materialist inconștient în care evoluam și căruia i s-a suprapus,

după 1947, cel de indoctrinare și propagandă, pe mulți dintre acești Oameni ai lui Dumnezeu, după declanșarea prigoanei împotriva Bisericii noastre, văzându-i optând pentru valorile spiritului, cu prețul unor sacrificii personale greu de urmat, nu i-am înțeles; mecanismele lor interioare de rezistență morală rămânneau insesizabile minții mele. Punându-și în joc familia, sănătatea, propria lor viață, acest sacrificiu total reprezentat în judecata mea de atunci un preț mult prea mare în absența oricărui rezultat practic de moment.

(Continuare în pag. a II-a)

OAMENII DE LA METROU – A DOUA ARMATĂ A ȚĂRII

(Urmare din pag. 1)

Metroul era unul dintre puținele lucruri care mergeau bine în 1989, își amintește despre aceea perioadă Ionescu. „Trenurile circulau la 5 minute unul față de celălalt, ba am mers chiar și la 90 de secunde într-o perioadă. Am dus cu mine un milion de călători într-una din duminici, cred că era un eveniment legat de referențiu așa ceva”, spune directorul de infrastructură de la Metrorex.

Ramele de tren se conformau și ele acestui „indemn” și erau fabricate la Arad. Întreprinderea de Vagoane Arad (IVA) era vestită pentru cel puțin trei lucruri: exporta masiv vagoane de tren către țările CAER, Asia și Africa, construisese pentru Ceaușescu trenul special care-l transporta și producea vagoanele de metrou care circulau prin subteranele orașului. Până la Revoluție au fost fabricate și puse în circulație circa 252 de rame IVA, iar sfârșitul lui 1989 a însemnat doar dezolare pentru fabrica arădeană. Până în 1993, aceștia vor mai primi doar comenzi minore de reparații.

Cei care lucrau în 1989 la Întreprinderea de Exploatare a Metroului București (Metrorex) aveau un salariu mai mare decât media pe țară, dar erau și sub presiunea faptului că oamenii puternici ai vremii îi su-pravegheau îndeaproape, declară Ionescu. „Opinia despre regim printre oameni, își amintește domnia sa, era proastă, la fel ca peste tot, dar se știa de asemenea că Securitatea umbra pe toată lumea. Noi, cei de la metrou, eram a doua armată a țării. Duceam oameni tot timpul. Iar pe lângă asta, responsabilitatea în 1989 era și mai mare, când știai că ești urmărit de securiști.” Astfel de

La începutul lunii august, stații precum Ștefan cel Mare și Obor erau aproape gata de inaugurare, adăugându-se celor deja folosite de bucureșteni

întâlniri „pe buza prăpastiei” au avut loc în perioada aceea când celebrul Ion Dincă „Te leagă”, responsabilul politic pentru lucrările de la stația Piața Romană, invitat de directorul general al metroului de la acea vreme pentru a vedea stadiul lucrărilor, generalul Constantinescu, nu a fost de acord să-l aducă pe Ceaușescu într-o vizită la fața locului, deoarece muncitorii nu săpaseră destul ca să-l impresioneze pe primul secretar al țării.

O altă întâmplare care putea să aibă urmări grave și de care își amintește în prezent Ionescu îl are ca erou chiar pe Nicolae Ceaușescu. Președintele urma să survoleze Capitala din elicopter pentru a vedea cum se lucrează pe santierul din București.

După ce au fost avertizați prin telefon de această vizită „surpriză” și întrucât nu erau destui oameni pe șantiierul metroului de la Dămbovița, secretarul de stat în Ministerul Construcțiilor de atunci, Ion

Cepete, își amintește Ionescu, a dat ordin ca, atunci când aud huruitul de elicopter să se apropie de șantiierul lor, oamenii să înceapă să miște utilajele pentru a da impresia de forțată și activitate. Ceaușescu, își făcea vizita din înaltul cerului, trebuind să vadă că se lucrează. Idee năstrușnică, dar care se pare că a funcționat în aceeași ființă nimeni din structurile superioare ale partidului nu s-a prins de ceea ce se întâmpla acolo jos, pe pământ.

În decembrie 1989, spun cei care au participat direct la Revoluție, metroul bucureștean a jucat un rol deosebit de important în desfășurarea faptelor care aveau să culmineze cu prăbușirea regimului lui Ceaușescu. La 21 decembrie 1989, autoritățile au cerut închiderea stațiilor de metrou de la Universitate și Piața Romană. Doreau să reducă și să oprească numărul demonstrațiilor care țineau să se alăture celor din centrul orașului. Ordin care, din motive obscure azi, nu a fost respectat. A doua zi, la 22 decembrie, când s-a produs asaltul final al manifestațiilor asupra Comitetului Central, ordinul de a închide stațiile a venit din nou. Din ferice, nu a fost luat în seamă nici de data aceasta. În schimb, de la 22 decembrie până în noaptea de 29 metroul a funcționat nonstop, luându-și în serios rolul de „cărăuș subteran”. Au fost duși cu el în aceea perioadă nu numai călătorii, dar și răniții către spitale sau a fost transportată muniția pentru armată în diferite puncte-cheie din București. Iar la intrarea în stații puteau fi găsiți celebri revoluționari care cu tricolorul pe mână și automatul în mână percheziționau călătorii.

După 1989, circulația intensă de la metrou s-a mutat la suprafață, o dată cu apariția în număr mare a mașinilor personale. Iar anumite investiții la metrou care erau pe vine în acel an au fost sistate sau au ajuns cu 11 ani mai târziu. Ceea ar fi însemnat că, dacă regimul Ceaușescu nu ar fi murit în înaltul cerului, trebuind să vadă că se lucrează. Idee năstrușnică, dar care se pare că a funcționat în aceeași ființă nimeni din structurile superioare ale partidului nu s-a prins de ceea ce se întâmpla acolo jos, pe pământ.

Ionuț IVAN

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Nava de pescuit oceanic fusesse construită la Șantiierul Naval din Brăila. Echipamentele și instalațiile de navigație, precum și mijloacele specifice de pescuit și de prelucrare a peștelui erau de fabricație autohtonă. Ambarcațiunea aparținând Întreprinderii de Pescuit Oceanic Tulcea a plecat spre zona de pescuit din Oceanul Atlantic, unde la acel moment se mai aflau și alte nave românești.

Curent pentru zonele neelectrificate din Timiș

În aceeași știre, copiind parca structura unor bancuri, presa dădea cititorilor o veste bună și una rea. Vestea bună era că specialiștii de la Filiala Timișoara a Centrului de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru echipamente hidroenergetice Reșița realizaseră o turbină eoliană menită să alimenteze cu energie electrică gospodăriile răzlețe, neconectate la rețeaua energetică națională. Vestea rea, dată indirect, era că bătălia electricității nu fusese câștigată în totalitate și că în România existau încă cetățeni care nu beneficiau de avantajele curentului electric. Turbina eoliană se afla la Oficiul de gospodărire a Apelor Moravița, județul Timiș, și avea o putere de 6 kW. Leșit din comun era că turbina eoliană, proiectată deci să obțină curent electric folosind forța curenților de aer, funcționa și în perioadele lipsite de vânt.

Pepeni de Costinești în magazinele Constanței

Localitatea Costinești din județul Constanța era bine cunoscută în epocă drept „stațiunea tineretului”, locul unde vara se organizau felurite „manifestări culturale-artistice”. La origine, Costineștiul era un sat cu ieșire la Marea Neagră. Și, ca orice așezare rurală, suportase procesul de „transformare socialistă a agriculturii”, mai cunoscut sub numele de „colectivizare”. Cooperativa Agricolă de Producție Costinești, spunea Cristina Spinoche, inginer-șef de fermă, avea în plan să producă peste 5.000 de tone de legume. Din valorificarea lor, în visteria Cooperativei urmau să intre șase milioane de lei. La Costinești se cultiva ardei gras pe 50 de hectare, varză de toamnă (10 hectare), pepeni (30 hectare). Zilnic, spunea pentru ziarul Dobrogea Nouă Cristina Spinoche, de la CAP Costinești 10 tone de legume și fructe erau drumul magazinelor de pe litoral.

„Zilele cărții social-politice”

Luni, 7 august, trecută în contul Festivalului Național „Cântarea României”, debuta acțiunea intitulată „Zilele cărții social-politice”. Programul intenționa, cel puțin la nivel declarativ, să popularizeze aparițiile editoriale, semnificative din domeniul științelor sociale, „în întreprinderi și instituții, în așezăminte de cultură, învățământ și educație, în unități de cercetare științifică și proiectare”. Firește că cele mai reprezentative erau „opelele” semnate de Nicolae Ceaușescu. Creațiile de gen aveau să fie prezentate la scară planetară. Din vreme, autoritățile „de partid și de stat” croiseră un program de activități externe în cinstea zilei de 23 August, văzut și aprobat de Elena Ceaușescu. Conform documentelor de arhivă, pe toate continentele, ambasadele României aveau ca sarcină organizarea de simpoziune, expoziții de artă și de carte. Luni, 7 august, despre Ziua națională a României s-a vorbit la Berlin, Ulan Bator, Bonn, Paris, Caracas și Sofia. În Germania Democrată și Bulgaria, pe lângă convențiile luări de cuvânt, s-a vernisat și câte o expoziție de artă contemporană, cuprinzând lucrări de pictură, sculptură și grafică. Francezilor și mongolezilor li s-au pus sub ochi și cărți „social-politice”. La Ulan Bator, în Mongolia, despre semnificația zilei de 23 August s-a vorbit la o fabrică de tricotaie construită în cooperare cu România.

Oferta verii la jocuri și jucării

August – luna de vacanță, deci un timp potrivit pentru producătorii de jocuri și jucării autohtone să prezinte oferta. Copiii de grădiniță și școlarii, Gheorghe Fețeanu, directorul Întreprinderii de Reclama și Publicitate Recoop, unitate aparținând Centrocoop, producătoare de jocuri și jucării purtând marca Jeco, le recomanda „Catapulta”, „Cărăbușul”, „Caruselul litorului”, „Competiție”, „Copiii căpitanului Grant”, precum și cărțile din colecția „De ce? De ce?”. Instrucțiune educative, utile în pedagogia timpului liber erau, în opinia producătorului, și jocurile de îndemnare Arco, constând în articole de construit din lemn și din plastic. La începutul lunii, Recoop lansase pe piață cartea de joc „România, prima noastră navă cu aburi”. Cartea conținea macheta desfășurată a vaporasului fluvial care navigase pe Siret în 1858. Celor mici li se cerea să decupeze după contur și să asambleze părțile astfel rezultate cu ace de gălmălie. Pentru copiii mai mari, Recoop producea și jocuri logice de tip Scrabble, jocul cuvintelor, Flex, Mondial.

Cristina DIAC

Avocați în malaxorul justiției socialiste

(Urmare din pag. 1)

Apoi, sau chiar în același timp, au intrat în scenă infracțiunile economice”. De fapt, cea mai dramatică a fost, și asta s-a păstrat de-a lungul întregii perioade comuniste, distribuirea competențelor de anchetă și judecată. „Mult mai gravă era situația procedurii penale, care dădea în competența tribunalelor militare, conform unei proceduri speciale, sarcina de a judeca infracțiunile cu caracter politic.

Dar o dată cu modificările din coduri, operate în 1969, infracțiunile specifice politice au dispărut. În realitate, au fost doar ascunse în spatele unor infracțiuni de drept comun”. La un moment dat, această manevră a fost cauzată de presiunile exercitate de forurile internaționale. Mai târziu s-a recurs la această tactică doar pentru a crea impresia că suntem o țară democratică, și nu una supusă unui regim politic discreționar. Avocatul Bolcaș își amintește un asemenea caz. „Unul dintre primele proteste publice de răsunet a avut loc în anii '70, când un grup de tineri care solicitau pașapoarte s-a baricadat într-un apartament din Drumul Taberei amenințând că, în caz de refuz, vor arunca blocul în aer. Până la urmă au fost arestați și trimiși în judecată sub acuzația de „tulburare a liniștii publice”. Atunci eu l-am apărat pe unul dintre ei. Cazul mi-a revenit în minte, pentru că m-am întâlnit cu acel om chiar zilele trecute.”

Vânătoarea de avocați

Încă de la începuturile sale, regimul comunist a dorit să-și creeze propriile sale cercuri de slujbași fideli. Bineînțeles că avocații n-au fost excluși din „ecuatie”. Iar asta s-a făcut, la fel ca

în restul domeniilor vieții sociale, prin „epurarea” tuturor celor care n-au fost dispuși să facă compromisurile cerute de noul regim. În acest sens, cazul Pandrea este, din nou, ilustrativ. Din memoriile sale iese la iveală faptul că însuși marele șef al regimului comunist s-a ocupat de soarta lui – un avocat care, altfel, ar fi trebuit să se bucure de un regim cu totul special. Într-una dintre cărțile sale de memorii el afirmă că Gh. Gheorghiu-Dej i-a transmis o atenționare, spunând unuia dintre apropiați: „Este drept că ne-a apărat pe noi, comuniștii, și a fost arestat de reacțiune. Acum îi apăra pe reacționari, pe legionari și pe polițiști. Nu-l înțelegi! Să se astâmpere”. Pandrea nu s-a „astâmpărat”, iar asta l-a costat ani grei din viață, petrecuți în infernul pușcăriilor comuniste. Avocatul Bolcaș a avut ocazia să afle, ce-i drept din mărturiile indirecte, unele drame ale acelei perioade. „Analiza primilor în corpul avocaților trebuie pornită de la marile epurări din anii '45-'50, când, practic, acest corp a fost decimat prin excludere abuzivă sau chiar arestarea și trimiterea la Canal a celor mai valoroși avocați. Am avut colegi care, după o detenție de un an sau mai mult, au reușit să se reincadreze în profesie și mi-au povestit despre acele timpuri. Atunci, componența corpului de avocați a devenit ciudată.” Avocatul Bolcaș își mai amintește că, mult mai aproape de zilele noastre, a avut și el ocazia să pledeze la bară în favoarea unor colegi intrați pe mâna „justiției populare” pentru fapte mascate sub aparența unor infracțiuni de drept comun. „Un coleg avocat care, împreună cu niște prieteni, intenționa să oprească mașina prezidențială și să-i înmăneze lui Ceaușescu o scrisoare a fost trimis în judecată pentru „constituirea unui

grup în scopul de a săvârși infracțiuni”. Cum se ajungea într-o asemenea situație dramatică? „Prin interpretări abuzive ale textelor privitoare la luarea de mită. În urma unor astfel de manevre, o serie de colegi avocați au fost trimiși în judecată și condamnați.” Dar acest aspect necesită o detaliere a „procedurii”. De regulă, cei tratați astfel erau niște vărfuri profesionale, care aveau apărări juridice bune, greu de combătut de procurori. Am spus de regulă, întrucât au fost și câteva cazuri de găinari, care au fost taxați ca atare de corpul profesional al avocaților. O a doua nuanță constă în faptul că, în majoritatea cazurilor, arestarea lor s-a produs ca urmare a unor așa-zise „flagrante”, care, în realitate, nu erau decât niște înscenări penibile.”

„Auxiliarii ai justiției”

Acum, intrarea în avocatură presupune parcurgerea unor pași profesionali relativ dificili. Lucian Bolcaș ne-a relatat care era situația acum două decenii. „Primirea în avocatură era sub control administrativ al Ministerului Justiției, care organiza examene de admitere și dădea aprobări pentru intrarea în profesie fără examen. Totuși, purtătorii tradiției acestei profesii liberale au reușit să păstreze anumite valori și o anumită independență a profesiei, nepermițând ca avocații să fie transformați în niște simpli funcționari. Asta cu toate că avocații, alături de greșierii, erau denumiți – chiar în actele politice oficiale – „auxiliarii ai justiției”. Bineînțeles că o asemenea încadrare avea scopul de a sublinia rolul absolut secundar care le era acordat în cadrul sistemului juridic. Pe atunci și situația materială a avocaților era relativ precară. La un

moment dat, ca să se poată întreține, un unchi, bun avocat, a trebuit să cânte cu o jumătate de normă în orchestra Teatrului de operă. În brânșă au apărut Colectivele de avocați și plafonarea veniturilor, o situație care s-a perpetuat până în 1989.” În plus, pe tot parcursul regimului comunist, inclusiv în așa-zisele perioade de „liberalizare”, întrecerilor și judecătorii, în calitatea lor de actori principali în actul de justiție, a existat o anumită cooperare. Sau ceea ce avocatul Bolcaș numește, o „colaborare” între procurori și judecători, o „monstruoasă coaliție”, care urmărea să nu infirmе actele procurorilor, independent de nelegalitatea lor. De remarcat că o asemenea „colaborare” este solicitată și astăzi. Fapt demonstrat și de poziția avută de președintele Bănescu la întâlnirea cu procurorii la CSM.”

Dar nici până în ziua de azi nu au fost clarificate relațiile care existau până acum două decenii între Justiție și Securitate, dar și între Justiție și „sfera politică”. Există anumite informații care au circulat prin presă, există chiar și niște dosare de la CNSAS, dar până acum nu există niște informații certe. La fel cum nu se știe mare lucru despre avocații care au pledat în procesele despre care era clar că au o „miză” politică. Dar este foarte posibil ca unii să fi făcut și ei parte din această „monstruoasă coaliție”. Iar pentru asta nu este nevoie decât să ne amintim de procesul de la Târgoviște. Cel în cursul căruia avocatul cuplului Nicolae și Elena Ceaușescu s-a comportat în fața tribunalului excepțional la fel de dur ca un procuror de vremea lui Gheorghiu-Dej. De fapt, strict juridic vorbind, acela poate fi considerat drept ultimul proces stalinist judecat de reprezentanții justiției române.

Vasile SURCEL

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Proba eliminatorie la înscriere – 1 km alergare în relați și cămașă

(Urmare din pag. 1)

Mergem la Ploiești să ne înscriem, că altfel ne mănâncă Canalul”. Acasă, doar am făcut un duș și-am luat dosarul de înscriere. Nici vorbă de vreun bagaj, că urma să ne întorcem din Ploiești cu următorul tren spre Oradea. Am luat ceva șnițele pe drum și ne-am dus în gară, aveam seara celebrul accelerat Satu Mare-București. Mai există și acum, doar că nu mai este așa aglomerat. Evident, nu am prins loc. Am plecat în aceeași zi cu recrutarea, grăbit. Impulsionat de ofițerul care-mi zămbea și mă lămură că trebuie să merg la Constanța, am ajuns la Ploiești. Căci el – ofițerul zămbitor – m-a determinat să mă înscriu la IPG.

Am ajuns foarte obosit la Ploiești, că am mers o noapte numai în picioare, iar când am ajuns în curtea Institutului ne-am dat seama că mai aveam de stat în picioare. Mult. În fața cabinetului medical era o coadă imensă. (Înainte, orice înscriere la facultate trebuia să fie precedată de vizita medicală la cabinetul Universității sau a Institutului... ceva banal, care se încheia cu o declarație pe proprie răspundere că nu suferi de vreoa boală psihică.) Am stat aproape două ore și, când am zis că-s gata, îmi spune asistenta: „Ok, ai terminat cu vizita medicală, poți să mergi la proba sportivă”. «Ha??? Și aceea ce mai e?» Nu știam că atunci încă se dădea proba

De frica efectuării stagiului militar la Canal, Ladislav Buda s-a înscris la Institutul de Petrol și Gaze din Ploiești

sportivă ca probă eliminatorie. Era alogare – 1 km – și aruncarea mingii medicinale. Era cumplit de cald... vreo 38 de grade și eram și foarte obosiți, călătorind cu trenul toată

noaptea, în picioare, și stând la rând la cabinetul medical. Și nici n-aveam echipament, eu eram în relați, cămașă, pantofi elegați, ce mai! Ca pentru înscriere. În fine, pentru o bere, omul de serviciu al sălii de sport ne-a dat echipament. Eu port 44 la pantofi și am primit 42... cel mult 43. Imi stăteau degetele ca la o acvilă. Și cred că am ajuns la proba sportivă în jur de 1:00 sau 2:00 după-amiaza. Era cald tare. Am aruncat mingea mai mult de ură, așa că fără probleme am dat-o peste limita cerută, dar eram speriat de alergare. Mai ales că am văzut la grupul dinaintea mea cum le-a spus la 3-4 înși: «Nu ați trecut proba, ne vedem la anu!». Eu am crezut că era doar așa, să fie. Așa că i-am spus lui Zoli – care era mult mai bun decât mine, el fiind la „orientare turistică” (ceva alergare prin păduri, cred), să stăm undeva, la mijlocul grupului, pe locurile 10-15, să ne încurajăm unul pe altul, să nu fiu nevoit să trag de mine, ca să mă țin eu după el. Chiar de la start, ne-au ieșit calculele: eram în mijlocul grupului de 25 – el primul, eu ultimul!!! Că toți au plecat ca din pușcă. Eu pornisem ca pentru o cursă de 1 km, ceilalți au țășnit ca pentru un sprint de 50 de metri. Eu, văzând că la prima tură sunt pe ultimul loc, am început să alerg mai tare. Și, în cele 5 ture, i-am întrecut pe ceilalți alergători, unul câte unul. Eram deja liniștit în ultima tură, știam că n-au cum să mă respingă. Aveam limba scoasă de

măturam terenul cu ea. Iar pe ultimii 50 de metri eram cam terminat. Asta până nu am văzut unul mai gras în fața mea, la vreo 20 de metri, cum alerga liniștit, parcă fără nici un efort. M-am infuriat. Cum, eu mor de oboseală, găfăi și omul meu lejer, la pas alergător, e tot în fața mea?! Așa că mi-am tras toată suflarea și, pe ultimii metri, l-am depășit. Eram megasatisfăcut, asta până să aud cum spune profesorul de sport, cu cronometru în mână: «Mai ai o tură!». Voiam deja să protestez, doar că grăsuțul meu lejer, a răspuns el primul: «Da, știu!». Până la urmă, el a fost singurul respins din grupul nostru, săracul. Că nu era suficient să ajungi, trebuia să o faci într-un timp, nu mai știu cât. Iar pe Zoli... nu l-am văzut de la start până la final.

După asta, înscrierea propriu-zisă și examenul au fost floare la ureche. Print-o inginerie, ne-am înscris în 5 minute. Am reușit să ne strecurăm dosarele sub teanc, că văzusem că alea de dedesubt se trag și am fost chemat imediat la verificat. Dacă-l puneam deasupra, în ordinea sosirii, probabil că mai stăteam și pe acolo câteva ore. După înscriere, am aflat că eram 14 pe loc... mai mulți decât la Timișoara, în prima sesiune. Cred că cea mai mare concurență din istoria Institutului.” Laci a luat examenul și a terminat la timp facultatea – în 5 ani, nu în 10 sau în 7 – cu burșă de merit.

(a consenmat Paula Anastasia TUDOR)

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

La toate acestea se mai adăuga și sentimentul neputinței mele de a face la fel. Abia mai târziu, acest sacrificiu mi-a apărut în toată semnificația lui. Pe de-o parte, rezultatul practic al rezistenței acestor Oameni, până la moarte, a fost salvarea Bisericii. Biserica continuă să existe, prin ei – în văzul întregii lumi – în închisori. Pe de altă parte, am ajuns să înțeleg că acești oameni sfinți au rezistat pentru că viața lor nu era centrată pe materialitatea lor biologică, ci în spirit. Ideile de adevăr, dreptate, bine, în ultimă instanță, de iubire de Dumnezeu, erau ale ei o stare existențială reală (nicidecum noțiuni abstracte), ele erau însuși „spiritul lor viu”. Abia mai târziu am descoperit – și din lecturi, și din propria experiență – că valorile prind viață, devin „spirit viu” doar când sunt trăite în concretul împrejurărilor, când sunt „mărturisite și existențiale”.

Această descoperire – atingere – a spiritului însuși nu se învață în școli, nici în familii. Ea pare un lucru aproape imposibil de comunicat altora din lumea profană în care evoluăm. Tradiția ei s-a păstrat doar în locuri sacre, în câteva mănăstiri europene și

cu precădere în cele orientale (hinduse, budiste); dar apare și în gândirea unor filosofi catolici moderni, Gabriel Marcel, de pildă.

Doina Cornea, Jurnal. Ultimele caiete – urmat de o convorbire între Doina Cornea, Ariadna Combes, Leonina Luha, moderată și consenmată de Georgeta Pop, Fundația Academia Civică, Centric Internațional de Studii asupra Comunistului, 2009, p. 67-69

Dumnică după-amiază, la mine dl. Sora, Dan, Anca. Vorbim. Tien An Men. Anca a găsit în cutie un tipfest. Am o reacție nefrecuță, îi cer să-l rupă, să-l arunce la gunoi. Normal, e lecția „citeză și dă-l mai departe”. Sau să-l păstreze ca document. Le pun un film, L' Aveu, de Costa Gavras, cu Montand în rolul lui Arthur London. Procesul Slanski, ultimul proces stalinist (în martie, „marele om va muri”), noiembrie 1952. După film discutăm. Chestiunea, aceeași din conversațiile noastre: ce-i de făcut? Kto Kogo? Și totuși, ceva s-a conturat. M.Ș. e deja interes, e rândul nostru. N-am găsit formula, dar sunt câțiva care au prins curaj și vor să acționeze.

Stelian Năsoe, Acasă se vorbește în șoaptă. Dosar & Jurnal din anii târzi ai dictaturii, Compania, 2002, p. 100

JURNAL DE EXPEDIȚIE

A FLĂM ASPECTE MAI PUȚIN CUNOSCUTE DIN CĂLIMAN

E ora 7:00. Am terminat pâinea. Ovidiu și Nicușor pleacă după pâine la Vatra Dornei. Bogdan și Lucian rămân la corturi. Băieții merg la atelierul de fierărie din sat pentru a monta tâblile la stâlpii de marcaj. Fetele merg să vopsească stâlpii cu „Derginoli” și să facă marcajele pe tâblile.

La ora 13:00 ne întâlnim cu toții la masă. După un scurt bilanț reiese că mai avem puțin de lucru. Terminăm de vopsit stâlpii cu bandă roșie, punct albastru, punct albastru – cruce albastră și cruce albastră.

După amiază pornim în sat. Ne oprim la o casă veche, părăsită și admirăm modul de îmbinare al bânelor ce alcătuiesc pereții. Capetele de la colțuri sunt îmbinate în virgulă. Majoritatea caselor au balcoane sau cerdacuri. Aflăm că cerdacurile constituie aici o tradiție. În trecut casele erau formate din două camere, cerdacul fiind locul de primire a oaspeților. Balcoanele sunt împodobite cu ornamente din lemn care constituie o haină națională a locuitorilor. Schițăm câteva modele de balcoane și cerdacuri.

Observăm că „ograda” este împrejmuită cu un gard din lemn, delimitând curtea, în cadrul căreia mai există alte câteva ce delimitează grădina de zarzavat, ograda de păsări, grădina cu flori. Acest sistem de împrejmuire determină folosirea la valoarea lui maximă, a pământului și este luat după sistemul de folosință în loturi divizate.

Ora 16:00. Băieții pleacă pentru a face încă 2 gropi pe traseul spre „12 Apostoli”. Se întâlnesc cu o echipaj de la Râmnicul Văcea și cu tovarășul profesor universitar doctor Traian Naum. Mulți nu-l cunoșteam. Când dumnealui îl întreabă pe Ovidiu ce face, acesta îi răspunde cu mândrie: „Muncesc”. Faceau cercetări în zona numită „Cimitirul”

de unde s-au desprins megalitiți descoperiți în 1987.

Seara îl avem ca oaspete pe tovarășul profesor universitar doctor Traian Naum, care ne vorbește despre megalitiți, „12 Apostoli” și despre Țara Dornelor.

Primul megalit a fost descoperit de Pața Claudiu în iulie, 1887. La câteva zile după producerea rușii de nori ce a declanșat viitura și apoi o rupere de versant, Pața Claudiu observă lângă rădăcina unui molid un bloc de andezit de culoare ruginie care avea pe una din fețele plane un cerc incizat cu spițe semicirculare. Pe celelalte laturi prezintă cercuri cu semicercuri concentrice, cercuri cu semicercuri în interior. Se presupune că pe megalitul de la Gura Haitii s-a încercat reprezentarea figurii umane într-o formă maximă de abstractizare. Redăm un citat dintr-un articol apărut în 1987:

„Într-un cerc cu diametrul de 5,8 cm sunt înscrise un cerc și trei semicercuri extrem de interesant plasate. În partea superioară a mic ceruleț cu puncte. El pare detașat în partea superioară a cercului, în care este înscris de un arc de cerc cu deschiderea destul de largă, pe care se susține un alt semicerc.”

Cercurile concentrice sunt considerate simbolul solar, apărute pentru prima oară în Peninsula Ierică. Prin comparație cu megalitiți descoperiți în Franța, Anglia, Spania, s-a demonstrat că ar aparține epocii metalelor. Megalitiți sunt fragmente din morminte vechi construite din 3 blocuri, 2 verticale și unul orizontal.

În prezent se urmărește descoperirea unor noi morminte, care să furnizeze date ce vor deveni argumente pentru afirmația că exista pe aceste meleaguri o străveche civilizație

geto-dacă. Alte semne asemănătoare cu cele de pe megalitiți au fost observate la peștera Ialomeiței și la Ditrău, unde există trei exemple provenite din masivul Căliman.

În 1969 apărea un articol care se referea la cei „12 Apostoli”. Aticolul lansa o idee nouă cu privire la istoricul acestor satului. Se presupunea că ar fi o operă umană, aducându-se drept argumente dispoziția lor în formă de cerc și cele trei fețe ale „Moșului” trei figuri distincte pe același bloc.

Tovarășul profesor universitar doctor Traian Naum, ne spune că acest complex este rezultatul muncii naturii și a oamenilor. Inițial, natura a sculptat blocurile în linii mari, iar oamenii au întărit unele aspecte, trăsături. Dumnealui a subliniat că nu exclude posibilitatea ca strămoșii noștri să fi folosit acest complex pentru practicile rituale.

Atașăm la aceste afirmații, o legendă care se referă la denumirea unui deal, auzită din gura unui bătrân: Țarcă Ion și care se referă la denumirea unui deal, dealul Măgarului, situat în apropiere de Neagra. Așa cum spune legenda aici locuise un preot bătrân al triburilor de altă dată numit „Mog”. Odată cu trecerea timpului Dealul Mogului a devenit mai apoi al Măgarului.

Țara Dornelor se caracterizează prin existența celui mai frumos relief cu peisaje minunate modelate pe aglomerate vulcanice. Relieful constituie izvoare de frumusețe: „12 Apostoli”, „Pietrele Roșii”, „Tămăul”, „Pietrosul” sau „Haita” în care omul străbătându-le se ridică la cea mai înaltă culme a spiritualității.

La corturi dormim repede, cu gândul la frumoasa seară petrecută.

Jurnalul expediției Montana IV, 1989

CURS DE JURNALISTICĂ (16)

Feriți-vă de supraîncărcare

În continuare, un alt exemplu împotriva supraîncărcării, ca și împotriva virgulei:

„New York – balerina Maya Plisetkaya, pentru americani probabil cea mai cunoscută dansatoare a Teatrului Mare, nu se afla în turneul grupului prin New York, Chicago și Los Angeles”, a explicat joi directorul artistic al companiei, Yuri Grigorovici, „din motivele obișnuite”.

Este de mirare cum ziarul a uitat să adauge primele două măsuri din „Lacul lebedelor”... Ar fi fost suficient!

„New York – Directorul artistic al Teatrului Mare a anunțat joi că balerina Maya Plisetkaya lipsește din turneul companiei din America «din motivele obișnuite». Așa i-a venit ei.”

Următoarea introducere este inteligibilă, dar prea aglomerată:

„Teheran – Guvernul militar l-a arestat pe fostul șef al poliției secrete din Iran și apoi a trimis tancuri în bazarul din Teheran, pentru că circula zvonuri că opoziția organizează o altă demonstrație de masă astăzi împotriva domniei de 37 de ani a șahului Mohamed Reza Pahlavi.”

Pentru început, nu avem nevoie de informația de la sfârșitul acestei fraze interminabile. Chiar și fără ea, introducerea ar fi fost mai bună dacă era împărțită într-o propoziție și o frază:

„Teheran – Guvernul militar l-a arestat astăzi pe fostul șef al poliției secrete din Iran. Apoi a trimis tancuri în bazarul din Teheran, căci primise informații că opoziția pune la cale o altă demonstrație împotriva șahului.”

Întâi calul și apoi căruța

Introducerile care încep cu lungi propoziții secundare ce se îndepărtează de ideea principală sunt de obicei ghinioniste. Informația este, inutil, amănată:

„Consumatorii, continuând să stea departe de expoziții și economia generală dănd mereu semne de declin, fabricanții de automobile au anunțat un nou val de concedieri temporare în fabricile de aici și din alte părți.”

Concedierile temporare constituie informația principală:

„Fabricanții de automobile din Detroit au anunțat astăzi noi concedieri temporare, întrucât vânzările de mașini și, în general, economia continuă să fie în declin.”

Pe de altă parte, o scurtă frază introductivă este adesea eficientă:

„Cu o aripă în flăcări, un avion al Forțelor Aeriene a reușit o aterizare forțată dar cu succes la...”

Testul este simplu: fraza ajută celor ce urmează sau numai le stă în cale?

Introducerile suferă de asemenea de slăbiciune de a încerca să cuprindă prea multe elemente, un risc firesc în scrierea unor fraze rezumative. În majoritatea cazurilor, ziaristul trebuie să se hotărască asupra unui singur punct. În cele ce urmează el a pus totul grămadă:

„Washington – Opinia mondială asupra schimbării surselor energetice atrage atenția în privința îngrijorării pricinuite de posibile schimbări în clima pământului, spune un grup de consumatori; modificarea politicii SUA ar putea aduce și mai mari profitații marilor companii petroliere, iar președintele Oficiului de Conducere și Buget spune că Ministerul (Departamentul) Energiei este total dezorientat”. Tot așa și introducerea. Adesea există un motiv serios pentru a începe capul știrii cu sursa – mai ales când declarația sau acțiunea își au semnificația prin vorbitor. Dar aici, acest motiv nu prea există:

„Washington – Biroul General de Contabilitate, un organism de investigație al Congresului, a publicat marți un raport recomandând conducerea federale...”

Bine, bine, dar ce spune raportul? „... să reducă și cantitativ deșeurile radioactive de la uzinele nucleare.”

Dați prioritate informației:

„Washington – Guvernul federal ar trebui să exercite presiuni în ce privește deșeurile radioactive de la uzinele nucleare, a recomandat marți Biroul General de Contabilitate. Acesta, un organism de investigație al Congresului, a publicat un raport...”

Controlați-vă!

Dacă respectați strict regula potrivit căreia introducerile bune rareori depășesc 25 până la 30 de cuvinte, nu veți greși. La unii ziaristi există tendința de a supraîncărca introducerea în proporție directă cu importanța articolului. Articol mare, introducere mare. Abordarea opusă este cea corectă. Ziaristi buni sunt conștienți de virtutea reținerii. Iată o introducere scrisă de dl Barbour de la AP:

„Omul a aselenizat astăzi, duminică, 20 iunie 1969”.

La o altă dată memorabilă, 14 aprilie 1865, un ziarist celebru de la AP a scris această introducere, un model în orice moment:

„Washington – Președintele a fost împușcat într-un teatru în această seară și, poate, rănit mortal”.

O problemă de tensiune

O introducere bună este asemenea corzii de vioară, producând tensiunea potrivită.

Un amănunt în plus sau în minus și sunetul este dezacordat. O introducere supraîncărcată și uieră, una prea scurtă abia soplește și între ele se află cea bună.

Aceasta este sigur prea încărcată: „Philadelphia – Avocații federali care spun că se tem de distrugerea probelor legate de procesele în care persoane oficiale din Philadelphia acuză abuzurile poliției «s-ar putea să suferă de paranoia», a declarat luni consilierul judecătoresc Sheldon Albert”.

Mai la obiect:

„Philadelphia – Avocații federali care se tem pentru siguranța probelor, într-un proces ce pune în discuție abuzurile forțelor polițienești, «s-ar putea să suferă de paranoia», a declarat luni consilierul judecătoresc Sheldon Albert”.

În cazul următor, dorința de a spune multe în introducere l-a împins pe ziarist spre palavrăgeală:

„Starke – John Spengelink, cu posibilitatea de acțiune legală aproape epuizată, a fost executat în scaunul electric astăzi după ce s-a vizitat de către familie și preot”.

Faptul că a fost executat a redus posibilitatea de acțiune legală la zero, nu la limită. De ce să te mai lungesti? Mai bine:

„Starke – John Spengelink a fost executat pe scaunul electric după ce a primit vizitele familiei și preotului”.

Acțiunea vorbește mai tare

Mai devreme am subliniat puterea verbelor de acțiune. Ele contează și mai mult în propozițiile ce alcătuiesc capul știrii. Vorbe ca „au mișcat, au planificat, au așteptat, au pregătit”, care apar atât de adesea în introducerile de la doua zi, sunt anemice. Iată ce face buna alegere a verbelor în aceste introduceri.

„New York – Până în ultima zi americanii s-au îngămădit pe vasele înalte ancorate la chei, s-au cățărât pe pasarelele nesigure, s-au agățat de roțile uriașe și au mângăiat troliurile de alarmă”.

„Frankelinton – Un camion cisternă cu 7.000 de galoane (1 galon – 3,34 l) de benzină s-a ciocnit cu un automobil și s-a răsturnat luni, zdrobindu-l pe șofer și aprinzând un foc care a împușcat flăcări de 50 de picioare (1 picior – 30,5 m), peste două blocuri”.

Fragment din „Tehnica scrisului”, Caiet Documentar editat de Catedra de teorie și practică presei a Academiei de Studii Social-Politice, p. 105-108

ARTICOLUL ZILEI

Maestrul cântecului patriotic și revoluționar

Dacă s-ar orândui într-o cronologie riguroasă toate titlurile compozițiilor corale ale lui Ioan D. Chirescu (5 I 1889 – 25 III 1980) s-ar putea marca momentele cele mai reprezentative ale istoriei contemporane a poporului român, după cel de-al doilea război mondial până în anul 1980 când s-a oprit condeiul acestui venerabil creator. Cinstit cu titlul de artist al poporului, Ioan D. Chirescu nu numai că și-a slujit cu devotament neamul, dar și-a transformat fiecare cântec într-un mijloc de educație patriotică. Având o ușurință de exprimare sonoră surprinzătoare, Ioan D. Chirescu a creat sute de cântece în cele mai diverse forme, aranjamente și stiluri.

Desigur, nu toate paginile muzicale ale lui Ioan D. Chirescu se vor menține în conștiința audiențelor, soarta genurilor muzicii corale și ușoară, în special, fiind perisabilitatea impusă de ancorarea pieselor în actualitatea imediată a vieții cotidiene. Dar Ioan D. Chirescu a scris în fiecare etapă de creație cel puțin 2-3 cântece excepționale, pe drept cuvânt socotite slăgăre. Cine ar putea uita, de pildă, miniaturile vocale „Mama” sau „Dor”, „Dorule”, „odele”, „Republică”, „Măreț vatră” sau „Măreț pământ al patriei iubite”, cântecele de masă „Dobrogea de aur” sau „Cântecul partizanilor păcii”? Aceste piese corale pot figura oricând în cele mai notorii antologii naționale, fiind pagini de referință artistică, reprezentative pentru orice școală muzicală. Poate că nu greșim dacă îl vom socoti pe D.G. Kiriac o

culme a genului coral românesc din prima jumătate a secolului al XX-lea, iar pe Ioan D. Chirescu ca cel mai reprezentativ maestru autohton a celei de-a doua jumătăți a veacului. De altfel, destinul lor s-a înfrățit prin același „instrument” de practică artistică și de afirmare profesională: societatea Carmen din București. Dacă tradiția de aproape cinci decenii a corului Carmen s-a întrerupt prin încetarea prezenței dirijorului dobrogean la conducerea acestui faimos ansamblu (1950), în schimb experiența artistică s-a transmis formației Madrigal a profesorului Marin Constantin.

Viața compozitorului a fost strâns legată de cadrele de muzică din Fălticeni (1918-1922) și București (1916-1918, 1922-1974), unde a urcat toate treptele ierarhice de la profesor suplinitor și profesor de liceu până la profesor universitar, rector și profesor emerit consultant. Disponând de un simț pedagogic remarcabil, Ioan D. Chirescu a rămas în conștiința elevilor săi, dascălul model care a insuflat dragostea față de artă, de frumos, de muzica vocală în special. A doua latură a activității sale a fost dirijatul coral. În viața artistică de la începutul veacului, apariția societății, Carmen a marcat un moment de apogeu al mișcării corale din România, formația lui Khiriac – Chirescu devenind nu numai port-drapelul artei interpretative, ci și laboratorul creator de experiențe profesionale al compozitorilor de pe întreg cuprinsul țării. Așa a început apropierea lui Ioan

D. Chirescu de genul vocal, unde avea să dăruiască pagini de neuitat.

A sondat la început melosul popular, dând la iveală prelucrări de folclor de real interes („Foale verde bobule”, „În livada lui Ion”, „Hora noastră”, „Bulgăraș de gheață”, „Lele roșie la obraz”). Apoi a urmat etapa de sinteză, tradiția îmbinându-se cu noile mijloace de expresie artistică („Slăvia o viață nouă”, „Hora păcii”, „Rodica”, „Mare bucurie-n țară”, „Am pus cetină” și „Floare”). După 1950, Ioan D. Chirescu s-a angajat ferm în genul cântecului de masă patriotic („Măreț pământ al patriei iubite”, „Armata a păcii”, „Sub al păcii stindard”, „Poemul libertății”, „Republică măreț vatră”). Muzica corală semnată de acest maestru al genului, pe lângă melodie de largă accesibilitate, dispunea de forță expresivă, de limpezime a țesăturii vocale, de echilibru al formei. La baza inspirației sale s-au aflat balada, colindul, bocetul, fapt ce i-a asigurat pecetea națională. Nobilitatea idealurilor și sentimente umane (libertatea socială, dragostea de pământ și de țară, de pace și de oameni, înfrățirea între popoare) au dat cântecele sale de masă durabile în timp. A fost un meșter iscusit în valorificarea potențelor expresive ale vocii interpreților, de la copii până la maturi, de la amatori până la profesioniști. Ioan D. Chirescu rămâne o personalitate de referință a genului coral românesc, artistul ce și-a legat destinul și vocația de aspirațiile poporului său.

Calendar, 7 august 1989

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NAȚIONAL**
CEL MAI CITTIT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro

10,9
LEI

Cărțile se distribuie la chioscuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

SPORTUL A REVENIT ÎN PRIM-PLAN

La un pas de retrogradare la finalul stagiunii '87-'88, când a trebuit să se mulțumească doar cu locul 14, Sportul Studentesc s-a regrupat rapid, iar în ediția '88-'89 a revenit printre formațiile de top ale campionatului Diviziei A. Nu a mai urcat la fel de sus ca în '86, când a ieșit vicecampionă a României, dar tot a încheiat sezonul pe un onorabil loc șase, cu doar două puncte mai puțin decât „europeană” Flacăra Moreni. „Urcușul s-a produs în retur, când echipa a acumulat nu mai puțin de 20 de puncte, față de numai 14 în turul campionatului. Un plus, deci, în condițiile în care a susținut numai 8 partide pe teren propriu și 9 în deplasare (raport invers decât în tur). «Acasă», echipa din regie a reușit un adevărat tur de forță, cedând un singur punct (cu o altă formație studentească: o-o cu «U» Cluj-Napoca), iar la capitolul goluri primite a înregistrat numai două, ambele din loviturile de la 11 metri”, nota ziarul Sportul acum 20 de ani, dorind să scoată în evidență faptul că Sportul nu a avut totuși un parcurs liniar.

Fundașul Tom Cristea (stânga) a marcat opt goluri pentru Sportul în sezonul '88-'89 FOTO: Revista SPORT

Explicabil însă în condițiile în care, în prima parte a campionatului, „studentii” au primit vizita greilor Steaua, Dinamo și Victoria, în fața cărora nu a obținut decât un punct din șase posibile, dar și a Universității Craiova, care a plecat cu toate punctele din Regie după un meci de poveste, încheiat cu scorul de 3-2 pentru olteni. Probabil că eșecul cu Știința a fost și motivul principal al schimbării, la jumătatea încrețirii, a conducerii tehnice, Sportul renunțând în pauza competițională la Mircea Dridea, „Ion V. Ionescu, cel care s-a ocupat de pregătirea echipei în ultimele 17 etape, a reasemblat piesele de bază ale „alb-negrilor”, revitalizând jocul echipei în așa fel încât noul registru tactic impus a început să-și arate roadele”, a mai semnalat Sportul. Astfel, sub bagheta lui Jackie Ionescu, fostul component al „Craiovei Maxima”, Aurică Țicleanu, a preluat rolul de conducător de joc, postura în care a atins în multe meciuri forma de odinioară, în vreme de debutantului Dobre l-a scos din echipă pe capriciosul Stănicu.

„Sportul a avut o echipă destul de bună în acel an, echilibrată în toate compartimentele. Iar jucătorii au ajuns la apogeul carierei lor, precum Sorin Răducanu, Gino Iorgulescu, Mihail Marian, Ciucă și C. Pană I au conlucrat foarte bine cu cei din noul val, și aici îmi vin în minte câteva nume, cum ar fi Lucaci, Dobre, Vicențiu Iorgulescu, Țârlea, Fl. Stancu și cel al selecționerului de astăzi, Răzvan Lucescu. Oricum, echipele studentești trăiau atunci într-o oarecare boemie, nu conta la fel de mult ca la alte formații dacă învingeam sau pierdeam, miza era să facem un joc bun și să mulțumim publicul”, și-a amintit profesorul Jackie Ionescu. Tot la Sportul, și tot în sezonul '88-'89, și-au făcut intrarea în fotbal mare Marius Șumudică, Cătălin Necula, fiul lui Rică Răducanu, „Tango”, și Florin Motroc, jucătorii care au adunat ulterior numeroase prezențe în Divizia A. Marius MIHALCEA

Linia de clasament

6. Sportul Studentesc	34	15	4	15	52-59	34P
-----------------------	----	----	---	----	-------	-----

Puncte realizate pe teren propriu: 26 (a pierdut câte 2 puncte la Universitatea Craiova, Dinamo și Steaua, câte 1p la Victoria și „U” Cluj-Napoca).
Puncte obținute în deplasare: 8 (câte 2p la „U” Cluj-Napoca, Oțelul și ASA Tg. Mureș, câte 1p la FC Olt și Rapid).
Golgeterii echipei: S. Răducanu – 11 goluri, T. Cristea – 8, Țârlea – 6 (2 din 11 metri), Stănicu, Buterchi – câte 5, Țicleanu (1 din 11 metri), Iorgulescu I (2 din 11 metri) – câte 3, Lucaci, Mircea Popa, Dobre – câte 2, Munteanu II, C. Pană I, Pologea, Olteanu – câte 1, S. Drăgan (FCM Brașov) – un autogol.
Jucători folosiți: 29; Stănicu – 31 de meciuri, C. Pană I, Cristea – câte 30, M. Mihail – 29, man, Lucaci – câte 28, Mircea Popa – 26, Țicleanu – 24, S. Răducanu – 22, Pologea – 21, Olteanu – 20, Țârlea, Iorgulescu I – câte 17, Ciucă – 15, Munteanu II, Dobre – câte 14, Buterchi – 10, Achim, Iorgulescu II – câte 9, Trămbițaș, Fl. Stancu – câte 8, R. Lucescu, Motroc II – câte 7, Burchel – 4, Bondoc – 3, Voicila, Șumudică, Necula, A. Popescu – câte unul.
Media notelor echipei: 6,25.
Media notelor jucătorilor (pe baza a minimum 22 de jocuri): 1. C. Pană I 6,78; 2. Cristea 6,73; 3. Țicleanu 6,68.
Cartonașe galbene: 35 (14 suspendări) – 16 jucători (cele mai multe: Iorgulescu I, Cristea – câte 4).
Cartonașe roșii: S. Răducanu (în etapa I), Ciucă (în etapa a VIII-a și a XII-a), Trămbițaș (în etapa a XXI-a).
A beneficiat de 6 loviturile de la 11 metri: 5 transformate (Țârlea 2, Iorgulescu I 2, Țicleanu), una ratată (Trămbițaș); a fost sancționată cu 8 penalty-uri (7 transformate, unul ratat).

Raport către Comandantul suprem al Armatei

(Urmare din pag. 1)

Documentul i-a fost trimis cu două zile înainte de începerea consfățuirii Comitetului Politic Consultativ al OTV la București (7-8 iulie 1989). Îl reproducem în continuare. (P.O.)
Tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU SECRETAR GENERAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN
PREȘEDINTELE REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

RAPORT
 Referitor: Negocierile de la Viena privind reducerea forțelor armate și armamentelor convenționale și adoptarea de noi măsuri de încredere și securitate în Europa.

În actuala etapă, care se încheie la 13 iulie 1989, negocierile privind reducerea forțelor armate și armamentelor convenționale și adoptarea de noi măsuri de încredere și securitate în Europa se desfășoară, în principal, în cadrul grupurilor de lucru, unde sunt analizate în mod detaliat propunerile prezentate până acum.

La negocierile din cele două foruri se recunoaște atât din partea URSS, cât și a unor țări occidentale că uriașa cantitate de armament aflată în Europa, ca și povara cheltuielilor militare se resimte tot mai mult asupra situației economice și sociale a țărilor respective.

1. În toate problemele aflate în dezbaterile celor două foruri de negociere, pozițiile și propunerile României, considerentele și inițiativele tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președinte Republicii Socialiste România, sunt prezentate și promovate activ de delegația țării noastre în negocierile, pe baza mandatului și a indicațiilor primite. S-a reușit situarea pe primul plan a propunerilor României în problemele fundamentale ale dezarmării și securității în Europa, cum sunt:

- necesitatea ca acordul privind reducerea forțelor armate și dezarmarea convențională în Europa să prevadă reduceri substanțiale, de cel puțin 50%; măsurile preconizate să fie cât mai concrete, să se refere, în primul rând, la reducerea tancurilor și altor armamente cu mare capacitate ofensivă, cifrele discutate în prezent sunt apropiate de propunerile României;
- limitarea prezenței militare străine pe teritoriile altor state, ca și stabilirea unei limite pentru forțele armate și armamentele pe care le poate avea în Europa o singură țară.

- Cifrele de reducere aflate în discuție vor putea cunoaște modificări în funcție de convenirea definițiilor pentru diferitele tipuri de armamente;
- reducerea armamentelor și efectivelor să se reflecte în diminuarea corespunzătoare a cheltuielilor militare;
- examinarea în cadrul negocierilor a importanței factorului calitativ, pentru ca reducerea armamentelor să nu ducă la dezvoltarea calitativă a armamentelor;
- stabilirea unui sistem de informare reciprocă între negocierile cu participarea celor 23 de state din cele două alianțe militare și negocierile cu participarea celor 35 de state. De asemenea, la insistențele delegației României și ale altor state, s-a trecut la negocierii mai concrete, în grupuri de lucru.

2. Situația în cadrul negocierilor privind forțele armate și armamentele convenționale în Europa.

a) În prezent, problemele cele mai dificile se referă la:

- definițiile și regulile de calcul pentru unele ca-

tegorii de armamente – tancuri, artilerie peste 100 mm, vehicule blindate de luptă – la care au fost înregistrate unele progrese, dar țările occidentale nu acceptă propunerile țărilor socialiste de includere în reduceri și a unor tipuri de asemenea armamente, cum sunt tancurile ușoare (sub 25 de tone), artileria antitanc, tunurile fără recul, unele tipuri de mașini blindate;

- definițiile și regulile de calcul pentru avioanele și elicopterele de luptă care să fie incluse în acordul de reducere nu pot fi convenite până la prezentarea de date concrete din partea țărilor NATO;
- stabilirea zonelor de reducere și a unor sublimite în cadrul acestora, în diferite regiuni ale Europei. Pentru facilitarea negocierilor, țările socialiste au prezentat recent o nouă variantă de propuneri;
- luarea în calcul a armamentelor aflate în depozite. Este vorba, în special, de armamentele americane aflate în depozite în RF Germania;
- convenirea de limite pentru efectivele militare. Statele occidentale au în vedere ca aceste limite să se refere numai la trupele americane staționate în Europa și la ale URSS amplasate în afara teritoriului său național.

b) Există o apreciere generală că, dată fiind importanța și implicațiile deosebite ale reducerilor forțelor armate și armamentelor convenționale ce se preconizează a fi efectuate, este necesar ca, într-o etapă apropiată, să se realizeze un schimb de informații cât mai amănunțite asupra armamentelor aflate în dotarea statelor și verificarea acestora, în diferitele faze ale procesului de reducere. Schimbul de informații ar urma să se refere la nivelurile actuale de forțe armate și armamente, pe durata efectuării reducerilor și după efectuarea reducerilor, cât și asupra armamentelor aflate în depozite.

Toate informațiile comunicate de state vor fi verificate prin sondaje și inspecții la fața locului, prin trimiterea de observatori, stabilirea de puncte obligatorii de control.

c) În rândul țărilor occidentale se constată, pe lângă elementele comune de poziții, nuanțe și accente diferite, în funcție de interesele de securitate ale fiecărei țări.

Astfel, Anglia, Olanda, Canada se situează pe o poziție mai rigidă în ce privește acceptarea unor soluții de compromis, în timp ce RF Germania, Spania, Italia, Belgia se arată mai flexibile, subliniind importanța examinării atențe a tuturor pozițiilor în vederea ajungerii la formule generale acceptabile. Franța subliniază cu insistență ideea că negocierile trebuie să se poarte între state suverane și independente și nu de la bloc la bloc. Turcia evocă poziția sa geoastrategică, solicitând un tratament aparte în cadrul acordului de dezarmare. Grecia este, în general, puțin activă în negocierile, dar subliniază, în discuții, divergențele sale cu Turcia. Delegația SUA acționează pentru crearea unor condiții cât mai propice în vederea promovării inițiativelor președintelui George Bush și încearcă să imprime o linie moderatoare în cadrul alianței NATO (...)

d) În atitudinea țărilor socialiste se manifestă, de asemenea, nuanțe și accente diferite. Astfel, delegațiile Poloniei, RD Germane și Cehoslovaciei își concentrează atenția în special asupra unor probleme specifice zonei centrale a Europei și linii de contact dintre cele două blocuri, referindu-se frecvent la trupele și armamentele aflate în RF Germania și la problema depozitelor de armamente de pe teritoriul acestei țări.

Delegația bulgară se arată preocupată de raportul de forțe militare din regiunea de sud-est a Europei și de potențialul militar de care dispune Turcia. Delegația ungară urmărește, în principal,

acceptarea situației Ungariei în regiunea centrală a Europei, iar nu în cea de sud. Această poziție a Ungariei este interpretată de mai multe delegații, inclusiv de unele socialiste, ca exprimând, între altele, interesul ca trupele sovietice să părăsească cât mai curând această țară.

Delegația sovietică este îngrijorată de posibilele implicații negative pentru interesele URSS care pot decurge din aplicarea reducerilor la întreaga aviație și elicopterele de luptă cu baza la sol. Ea susține activ că reducerile trebuie să fie aplicate numai la aviația tactică de lovire și la avioanele de vânătoare din aviația de front.

3. Negocierile privind adoptarea de noi măsuri de întărire a încrederii și securității în Europa evoluează mai lent decât cele dintre statele celor două alianțe și, în ultima perioadă, nu au apărut dezvoltări deosebite (...)

Delegația iugoslavă și cea malteză se pronunță pentru notificarea activităților independente ale forțelor aeriene și maritime militare, în timp ce Elveția și Austria exprimă poziții apropiate de cele ale țărilor occidentale;

- țările occidentale continuă să se opună de o manieră categorică la orice măsură de limitare a activităților militare, inclusiv la extinderea măsurilor de încredere la activitățile independente ale forțelor aeriene și maritime militare. Ele acționează pentru dezvoltarea prevederilor documentului de la Stockholm, care se referă la notificare, observare, schimbul de calendare anuale ale activităților militare;
- URSS, sprijinită activ de alte țări socialiste, acționează cu prioritate pentru extinderea măsurilor de încredere și la activitățile independente ale forțelor aeriene și maritime militare, dar se arată înconștient în ce privește adoptarea unor măsuri de limitare a activităților militare.

4. Dificultățile care se manifestă până acum în cadrul negocierilor din cele două foruri nu sunt de natură a duce la un impas și, după estimarea majorității delegațiilor, ele vor putea fi depășite dacă se manifestă, în continuare, voința politică de a se căuta compromisuri reciproce.

Față de situația existentă în prezent în negocierile din cele două foruri, Vă adresăm rugămintea de a aproba ca delegația țării noastre să acționeze astfel:

- să promoveze activ necesitatea intensificării negocierilor în vederea realizării, în cel mai scurt timp, a unui acord privind reducerea radicală a forțelor armate și armamentelor convenționale în Europa, astfel încât acesta să poată fi încheiat către mijlocul anului 1990 și semnat la un nivel politic cât mai ridicat;
- să susțină, în continuare, reducerea cu cel puțin 50% a acestor armamente, cu asigurarea unui echilibru corespunzător între cele două alianțe, care să excludă posibilitatea unei agresiuni militare;
- să acționeze pentru reducerea cheltuielilor militare cu cel puțin 50%, urmând ca mijloacele financiare ce vor fi reduse să fie folosite pentru soluționarea diferitelor probleme economice și sociale din fiecare țară, precum și pentru ajutorarea țărilor în curs de dezvoltare;
- să susțină ca în negocierile dintre țările participante la cele două alianțe militare să se aibă în vedere și interesele de securitate ale țărilor neutre și nealinate, crescându-se astfel premissile pentru participarea lor ulterioară la negocieri.

7 iulie 1989.
Ioan Totu
 Arhivele Naționale,
 Fond CC al PCR – Cancelarie,
 dos. nr. 53/1989

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Pe lângă subiect!

Anica Burghelia locuiește în Muncelu de Sus, comuna Mogoșești Siret, județul Iași. N-a plecat niciodată din satul natal, unde, alături de sotul ei, a muncit timp pe peste 25 de ani: ea la ferma zootehnică din comună, ea la CAP. Anul trecut, în vară, bărbatul îi moare, lăsând-o singură, fără nici un sprijin. „În momentul de față sunt bolnavă, de mai multă vreme am rămas surdă de ambele urechi și, deși am umblat pe la conducerea fermei unde a lucrat soțul meu, pentru a mi se face pensie de urmas, a fost în zadar.” Scrisoarea expediată nouă a fost îndrumată spre rezolvare factorilor avizați din județul Iași, în speță Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale, care ne comunică: „Din discuțiile purtate cu conducerea Consiliului popular al comunei Mogoșești Siret a rezultat că petenta poate munci în locul soțului la ferma zootehnică sau în cadrul Cooperativei Agricole de Producție Mogoșești Siret, ca membru cooperat, întrucât alte posibilități de încadrare la alte unități din județul Iași nu sunt”. Citind și recitind răspunsul ai sentimentul că nu este vorba de una și aceeași persoană. Petitionara nu solicita sprijin pentru încadrare în producție – iar cele două variante n-au fost refuzate nicidecum – ci, în neajutorarea ei, se gândește la pensie de urmas. E posibil ca rugămintea femeii să nu aibă temei legal, să nu poată beneficia de o astfel de pensie, dar n-a fost deloc lămurită

în acest sens. Din rândurile primite de la Iași, nu este limpede dacă are sau nu are dreptul la un asemenea ajutor. Dacă mai poate munci sau nu la vârsta ei de 56 de ani, din cauza bolii ce o afectează, pot hotărî numai medicii, îndreptățiți să le ceară avizul fiind tot mai direcția respectivă. Femeia a solicitat una, i s-a răspuns altă dată cum, o rezolvare formală a scrisorilor oame-nilor muncii de către un funcționar indiferent (sau rutinat) a în deslușit o situație de viață nu servește nimănui. Deși investit cu responsabilitatea cercetării și rezolvării problemei semnalate, a răspuns pe-alături, cum zice proverbul românesc, „unde dai și unde crapă!”

Probabil, din punctul său de vedere, procedura este completă. A primit o scrisoare (adresată inițial revistei Flacăra) și, chipurile, a rezolvat-o. A bifat-o în registru, după care a expediat răspunsul în dublu exemplar. Cel către noi având în plus formula-tip, „i s-a răspuns și petentului!”. Dar cum?

Ce-o fi gândit bătrâna țărancă în fața acelei derutante misive?

Flacăra, nr. 29/1989
 ●●●
 Aducem mulțumiri pentru rezolvarea problemei noastre comune atât revistei Flacăra, cât și Consiliului popular al municipiului Iași, a cărui hotărâre a fost publicată în paginile revistei dumneavoastră la 16 iunie 1989. Era vorba de un aviz emis de ICPRM Iași, în calitate de proiectant,

care nu lua în considerare că prin închiderea pasajelor din blocurile E-1 și E-2 (Strada Socola) este împiedicat accesul la fațadele posterioare. Reanalizând situația, Consiliul popular a dispus anularea autorizației nr. 111/5 oct. 1988. Intervenția făcută a fost, cu adevărat, „un dialog fructuos între cetățeni și autorități”. Semează locatarii blocurilor 9, 9-1 și 13 din Strada Socola, Iași.

●●●
 Din comuna Voperești, județul Buzău, ne scrie Dumitru Frățilă: „Urmăresc și mă interesează în revista Flacăra articolele privind activitatea echipelor de control ale oame-nilor muncii, întrucât fac parte și eu dintr-o astfel de echipă. Ceea ce mă face să vă scriu este faptul că la noi există o serie de lipsuri în acest domeniu și, așa cum chiar în revistă se spunea, «și tăcerea e o vină». De doi ani nu s-a făcut decât un singur control și s-a făcut formal, în raport cu ceea ce prevede Legea nr. 6/1972 și cu cele relatate în presă – amintesc articolul «Urmărire controlului la cinci ani» semnat de Roxana Paicu – privind rolul și atribuțiile acestor echipe. Am intervenit la organele locale și am propus reînnoirea echipei, în vederea începerii unei adevărate activități, prin care să ne onorăm mandatul social încredințat, dar poate primim un sprijin și din partea dumneavoastră”.

M. Liana, Flacăra, nr. 30/1989

anunțuri

VĂNZĂRI
 Vând Fiat 1100 D din bucăți sau completă, furtun cauciuc pânzat, motor mașină spălat.

Vând mașină IMS 461 pe benzină, stare bună.

Vând covor Caramanul 2/3, diverse obiecte.
 Robot bucătărie KM, butelie 5 litri și 11 litri, filtru color, ramă electronică foto.

Vând mașină spălat cu storcător în garanție, butelie aragaz.

Urgent dormitor nuc, oglinzi cristal, covoare persane, mochetă noi, masă stil, scaune tapitate, bucătărie, aspirator, mașină spălat, televizor tub dublu, piese Grigorescu perfect, haine piele noi, lustre, diverse obiecte.

Vând cort 4 persoane Izoterm, frigider volaj, televizor alb-negru.

Trabant Combi 601 S, stare ireproșabilă, video-casete sigilate, cuvertură Nekerman, cojoc damă, palton, blue jeans, pantalon și fustă, toate noi, Karting original Kittler, pătuț copil, patine 18, lampă încălzire Dittman, lămpi TV, parasolar auto.

Motoare electrice, meghină, foar-

fecă tăiat tablă, torjă.
 Vând cărucior invalid, cu trei roți, volan nou.

SCHIMBURI DE LOCUINȚE
 Schimb trei camere, chirie, etaj 4, Aleea Circului, pentru trei camere chirie sau contract, ultracentral.
 Schimb locuință 36 mp, gaze sobă, etaj 1 vilă, Școala Ianclului, pentru garsonieră parter, etaj 1, Sălăjan – Rotundă.

Trei camere Gara Obor, pentru garsonieră zona Dristor – Șulea, etaj inferior.

Schimb apartament două camere decomandate confort I, etaj II, Bercei (Metalurgiei), cu apartament două camere zona Balta Albă, Baba Novac, Mihail Bravu.

ÎNCHIRIERI
 Studenți căutam garsonieră central.

Tineri căsătoriți căutam garsonieră zona Chibrit, Pajura, Cașin.

Caut urgent apartament mobilat cu telefon.
 Caut apartament cu două camere, ultracentral.

Caut apartament cu două-trei camere, zona 1 Mai, Turda, Micurina.
 Schimb trei camere zona Miniș, pentru două camere zona Titulescu, 1 Mai, împrejurimi.

amintiri

vremea

Vremea a fost răcoasă, cu cerul parțial noros. Au căzut ploii cu caracter de averse, însoțite pe alocuri de descărcări electrice și izolat de grindină. Vântul a prezentat unele intensificări de scurtă durată în estul țării și în zonele de munte. Temperaturile minime au fost cuprinse între 9 și 19 grade, mai coborâte în centrul și nordul țării, iar cele maxime s-au situat între 20 și 30 de grade. În București, vremea a fost răcoasă, cu cer noros. Spre după-amiază au căzut averse de ploaie. Temperatura minimă nocturnă s-a situat în jurul valorii de 18-20 grade, iar cea maximă diurnă între 29 și 30 de grade.

A SCRIE, SCRIERE...

ORIZONTAL: 1) Fel propriu de a scrie altcuiva, mod particular de a caligrafia semnele grafice – Cuvânt, expresie sau construcție, care au fost împrumutate din limba greacă, fără a fi fost asimilate. 2) Personajele unor scrieri – Autor de letopisite. 3) Legendă, basm – Secretar sau scriitor într-o cancelarie domnească. 4) Scriere care este atribuită autorului decât celui adevărat – Elena Nicolau. 5) Nota traductorului – Care a căpatat patină – Ulpiu Olteanu. 6) Volum de scrieri – Însușirea – Înțelegerea de materiale de construcții (siglă). 7) Ion Grigore – Baston de biliard – Toc de scris prevăzut cu un rezervor. 8) Opera scriitorului – Urdre Nicară – Biri. 9) Covor din fire naturale – Lucrare beletristică cu caracter evocator, conținând însemnări asupra evenimentelor petrecute în timpul vieții autorului și la care el a luat parte. 10) Creion cu mină sau pastă acționat de un dispozitiv mecanic – Cernelă utilizată în proiectare. 11) Jurnalistică – Onomatopee cu care se îndeamnă copiii micii la mâncare. 12) Insulă de corali – Fricoși. 13) Text scris care conține scurte însemnări – A pronunța rar și deslușit cuvintele unei fraze, ale unui text, pentru ca ascultătorul să le poată scrie întocmai.

te de tovarășul Nicolae Ceaușescu la plinarea Consiliului Național al Oamenilor Muncii. Înfăptuirea cu fermitate a programului de modernizare și creșterea eficienței în activitatea de transporturi. Redactor George Ghidrigan

21:00 Cătorii ale Epocii de Aur. Reportaj. Redactor Lucia Postelnicu

21:20 Din lumea capitalului. Documentar. Redactor Virgil Tatomin

21:35 Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie. Versuri patriotice, revoluționare. Redactor Ruxandra Garofeanu

21:50 Telegiurnal

22:00 Închiderea programului

autorului – Poeme ale scriitorului român H. Bonciu (1893-1950). 10) Scris deslușit, lizibil – Deplasare în apă prin mișcări – Sorin Ivașcu. 11) Vulcan în URSS – Ion Lupășcu – Referitor la caracteristicile grafice ale celor mai vechi alfabetice germanice. 12) Încărcat toamnă de roade – Scriitor de comedii. 13) Merel – Unealtă de scris cu cernelă având la cap o peniță (pl) – A se toci.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

Dicționar: NTJ, ROTO, ENA, EAD, ICIN Revista Rebus, nr. 11/1989